

“Türkiye’nin Akciğer Kanseri Haritası” Çiziminde Son Nokta Koyuluyor

Ülkemizde pek çok konuda olduğu gibi akciğer kanseri konusunda da epidemiyolojik veriler çok yetersizdir. Çok sınırlı sayıda güvenilir çalışma bulunmaktadır. İzmir Kanser İzlem Denetim Merkezi’nin 1993-1994 yıllarını kapsayan çalışmasına göre akciğer kanseri tüm kanserler içinde erkeklerde %38.6’lık oranla en büyük bölümü oluşturmaktadır. Kadınlarda ise %5.2’lik oranla 6. sıradadır. İzmir il sınırında yaşayan olgular baz alınarak hesaplanan yaşa-standardize insidans erkeklerde 61.6/100000, kadınlarda 5.1/10000-0’dır. Toraks Derneği Akciğer ve Plevra Maligniteleri Çalışma Grubu tarafından yapılan ulusal, hastane bazlı retrospektif çalışmada, 11849 akciğer kanserli olgunun %90.4’ü erkek, %9.6’sı kadın olup, olgular büyük oranda (%56.7) 46-65 yaşları arasında yer almaktadır. Olguların yaklaşık %90’ında sigara kullanma öyküsü saptanmıştır. En sık skuamöz hücreli kanser (yaklaşık %45) görülmekte bunu benzer oranla (yaklaşık %20) küçük hücreli kanser ve adenokanser izlemektedir. Kayıtların sağlıklılığından kuşku duyulmakla beraber, Sağlık Bakanlığı verilerinde akciğer kanseri sıklığı gelişmiş batı bölgelerimizde en yüksek (Akdeniz 41.0/100.000, Ege ve İç Anadolu 39.5/100.000) az gelişmiş bölgelerimizde en düşük (Güneydoğu 17.7/100.000, Doğu 11.7/100.000) değerlerdedir.

Sınırlı sayıda bu çalışmalar ne yazık ki tüm yurdu içine alacak gerçek bir akciğer kanseri fotoğrafını çekememekte-

dir. Tüm Türkiye’yi yansıtacak akciğer kanser insidansı, bölgelere göre risk faktörlerinin dağılımı, bu risk faktörlerinin akciğer kanseri gelişiminde ve histolojisi üzerinde oynadığı rol, kanserli hastalarının özellikleri, uygulanan tedavilerin homojenizasyonu konusunda bilgiler yetersizdir. Ayrıca ülkemizin tüm bölgelerinde kanserli hastalara ne kadar sürede tanı konuyor ve tedavi başlanıyor bilinmemektedir. Tüm bu sorulara yanıt vermek yani Türkiye’nin akciğer kanseri haritasını çizmek amacıyla Türk Toraks Derneği, Akciğer ve Plevra Maligniteleri Çalışma Grubu büyük bir çalışma yürürlüğe koymuştur. Genel Merkezin maddi-manevi tam desteği ve 100’den fazla araştırmacının büyük özverişi ile gerçekleştirilen bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Türkiye’nin 7 bölgesini temsil eden İzmir, Bursa, Antalya, Sivas, Trabzon, Erzurum, Diyarbakır’da insidans çalışması yapılırken, ikinci bölümde ise bu illere Ankara ve İstanbul’daki büyük hastaneler katılmakta ve toplanan bu büyük veri havuzunda detaylı epidemiyolojik analizlerin yapılması hedeflenmektedir.

Akciğer kanseri epidemiyolojisi konusunda Türkiye’de şimdiye kadar yapılan bu en büyük projeye 01.01.2005 – 31.12.2005 arasında tanı alan hastalar alınmıştır. İnsidans illerinde aktif olgu bulma yöntemiyle araştırmacılar üniversite, eğitim, devlet, SSK hastaneleri yanı sıra özel hastane ve onkolojik tedavi kuruluşları ile patoloji labotuar-

larına düzenli ziyaretler yaparak tanı alan tüm olguları yakalamaya çalışmışlardır. Ankara ve İstanbul’daki hastaneler de çalışmaya alınarak bu iller sınırında yaşayıp sevk edilen olgular da yakalamaya çalışılmıştır. Tüm veriler görevli yardımcı araştırmacılar tarafından düzenli olarak SPSS ve Canreg programına yüklenmiş ve dublikasyonlar otomatik olarak ayıklanmıştır. Tüm veriler düzenlendikten sonra hastanelere geri gönderilmiş ve verilerin retrospektif kontrolü sağlanmıştır. Bu kontrol sonrası bağımsız bir kanser kayıt elemanı insidans illerini ziyaret ederek bağımsız gözle veri kalite kontrolü yapmıştır. Bu son bağımsız kontrol sonrası kaçırılmış bazı olgular yakalanmıştır.

01.12.2006 itibarıyla çalışmada, bağımsız veri kalite kontrol sonrası saptanan eksikliklerin tamamlanması devam etmektedir. Bu dönem tamamlandıktan sonra istatistiksel analiz sürecine geçilecek ve çalışma sonuçları Türk Toraks Derneği ve ERS Kongrelerinde sunulacaktır. Bu veriler kullanılarak yazılacak iki makale sonrası oluşturulan veri bankasının yeni çalışma önerilerine açılması hedeflenmektedir.

Sonuç olarak, Türk Toraks Derneğinin şimdiye kadar destek verdiği bu en büyük proje tamamlandığında hem Türkiye’deki büyük bir bilgi açığını kapatacak hem de yepyeni projeler için ilham kaynağı olacaktır. Hem çalışma grubu üyeleri hem de proje çalışanları olarak, gerçekleştirilen bu ekip çalışmasından dolayı büyük bir gurur duyuyoruz. Bu zeminin hazırlanmasında en önemli faktör Türk Toraks Derneğinin bizlere aşıladığı birlik ve çalışma ruhu ile özgüven duygusudur. Çalışma grubu ve proje çalışanları olarak büyük desteğinden dolayı Türk Toraks Derneği mevcut ve önceki yönetimine şükranlarımızı sunuyoruz.

Doç. Dr. Tuncay GÖKSEL

Proje Sorumlusu

Akciğer ve Plevra Maligniteleri

Çalışma Grubu Başkanı

